

Informe del rector al Claustre del 10 de maig del 2007

Universitat Pompeu Fabra

Membres de la Mesa del Claustre,
Membres del Consell de Govern,
Membres del Consell de Direcció,
Amigues i amics claustrals,

L'època en què vivim és cabdal per definir el lloc que les universitats han d'ocupar a la nostra societat. Ho és a Europa i, per tant, també a Espanya i a Catalunya. És el moment d'aplicar amb valentia el full de ruta que constitueixen les declaracions de Bolonya (1999) i de Praga (2005) pel que fa a l'ensenyament superior i a la recerca, respectivament. Després d'alguns anys de vacil·lació, ara el govern espanyol, una vegada reformada la LOU, ha decidit avançar més ràpidament i s'ha compromès a aprovar els decrets de grau i de postgrau per tal de fer possible tenir noves titulacions per al curs 2008-2009.

Malauradament, com tots heu sabut durant aquestes darreres setmanes, els responsables de l'àmbit d'universitats del govern de la Generalitat ens han mostrat signes preocupants de paràlisi. Amb tot, confio que sabrem trobar la fórmula per tal que Catalunya estigui al capdavant d'aquest procés.

Més enllà d'aquestes tensions recents, s'ha de reconèixer l'augment de recursos econòmics destinats al sistema universitari català per part de la Generalitat. Aquest esforç s'ha evidenciat en els darrers anys, i cal recordar l'aprovació fa uns mesos del Pla de Millora del Finançament de les Universitats, que garanteix un increment de l'aportació ordinària de la Generalitat superior al 10% anual en els propers sis anys.

Pel que fa a les infraestructures, confiem que la Generalitat farà front a les necessitats de les universitats per al 2007, i que abans d'un mes haurem tancat el Pla d'Inversions fins al 2012. Cal tenir present també l'obtenció per part de la UPF de quasi 20 milions d'euros en subvencions i crèdits reemborsables en els darrers tres anys, que ens han de permetre afrontar les actuacions previstes.

El recent document del Consell de Coordinació Universitària sobre el "Finançament del sistema universitari espanyol" presenta el tema de les beques, el de les despeses fixes de la recerca i el de l'augment de retribució per incentius del professorat com a principals problemes per resoldre en els propers anys. No cal dir que hi estem d'acord i que la destinació de més recursos a aquests àmbits ens ajudaria en el nostre projecte.

Constatem, doncs, una tendència a la millora en el volum de recursos econòmics i l'avenç en el discurs de les administracions pel que fa a la distribució d'aquests en funció dels resultats, de l'assoliment d'objectius, etc. No és menys cert, però, que continuem subjectes a un model de

finançament que prima fonamentalment els indicadors quantitius i que no avancem en la definició de contractes-programa amb objectius comuns per a totes les universitats ni en el reconeixement concret d'aquelles que, com és el cas de la UPF, han mostrat rigor en la gestió, s'han compromès amb el repte europeu i obtenen resultats clars en docència i en recerca.

En qualsevol cas, com sabeu, el propòsit del govern de la nostra Universitat consisteix a acabar de teixir el perfil que volem per a la Universitat Pompeu Fabra, és a dir, una universitat urbana, situada al cor de la ciutat de Barcelona, intensiva en recerca i, per tant, amb un biaix cap a la formació de postgrau i de doctorat, on la docència de qualitat interactua amb la recerca en un context altament internacionalitzat. Recentment, en una entrevista a *Món Empresarial*, van parlar-ne d'una manera que resumeix bé el que vull dir: “Que la Universitat Pompeu Fabra sigui a Barcelona, el que la NYU és a Nova York”.

Començaré, per tant, relatant-vos algunes de les coses que hem fet en aquesta direcció.

Actuacions en els eixos estratègics prioritaris de la transformació de la Universitat

La UPF és en aquests moments, i en tot allò que depèn de nosaltres mateixos, una universitat amb els eixos de la transformació que es van establir en el Pla d'Actuacions del Consell de Direcció.

En el Pla d'Actuacions es va fixar com un eix estratègic clau **accentuar l'orientació de la UPF cap al postgrau**. Aquest curs 2006-2007, la

UPF ha posat en marxa 12 màsters oficials propis i 3 màsters interuniversitaris. Pel que fa al nombre d'alumnes, la matrícula final ha estat de 259 estudiants, el 31% dels quals són estudiants internacionals (als quals s'han de sumar els 204 dels màsters acadèmics i els 497 dels doctorats que encara no s'han adaptat al nou model). D'altra banda, s'han posat en marxa 3 nous doctorats adaptats a les directrius de l'EEES.

El curs vinent, l'oferta de màsters oficials s'ampliarà amb l'inici de 4 nous màsters propis i 4 més d'interuniversitaris.

Per tant, a l'inici del segon curs, en què les universitats hem pogut fer les nostres propostes de màsters oficials, la UPF tindrà una oferta pròpia de 16 màsters i de 7 interuniversitaris, que comprèn els diferents àmbits científics i docents de la nostra universitat.

Aquesta oferta es complementa amb els màsters i els diplomes de postgrau que s'ofereixen a través de l'IDEC, que durant aquest curs compta amb més de 3.200 matriculats (més de 9.000 si comptem tots els cursos que ofereix), més els oferts per ELISAVA, 533 estudiants, i ESCI, amb 75 matriculats. El curs proper, d'altra banda, a aquesta oferta se n'hi sumarà una altra de molt atractiva: els màsters de la Barcelona GSE.

Per assolir-ho ha calgut fer un esforç important d'organització, tant per part dels diferents departaments i centres per configurar aquesta oferta, com de gestió, per tal de tramitar adequadament les propostes a la

Generalitat i a AQU Catalunya. És un esforç compartit, doncs, per moltes persones i a molts nivells de la nostra universitat.

Una altra actuació directament enfocada a complir aquest eix estratègic ha estat la campanya de promoció dels màsters oficials i dels doctorats, tant en l'àmbit estatal com en l'internacional, que s'ha endegat aquest any. La campanya internacional ha portat la UPF a fires educatives de l'Amèrica Llatina, d'Europa i de l'Àsia. Si la UPF ja s'havia mostrat sempre activa en la presència en fòrums internacionals, aquest programa representa un esforç molt important per impulsar aquesta presència de manera sistemàtica i orientada específicament a consolidar la universitat com un referent en l'àmbit del postgrau i del doctorat.

Per acabar la referència a aquest aspecte clau de la transformació de la UPF, com és el postgrau, vull informar-vos de l'elaboració del marc normatiu dels nous doctorats, que va ser aprovada al passat Consell de Govern i que ha de permetre dotar tant els departaments i instituts com els estudiants de doctorat amb estris més adients per tirar endavant la seva feina.

Permeteu-me fer una referència concreta del **doctorat**. La producció de tesis doctorals ha esdevingut un indicador clau en molts àmbits: des del pla de millora del finançament de les universitats fins a l'elaboració de rànquings. En aquests moments en què estem obligats a replantejar-nos l'estructura dels nostres estudis de grau, postgrau i doctorat, i que ho farem mantenint la més alta exigència, crec que és molt necessari que perseverem en un model de doctorat eficaç, que garanteixi una

producció de doctors de qualitat, a l'altura de les expectatives d'una universitat com la nostra i a l'altura també del nostre volum d'estudiants doctorands.

Segons les primeres dades d'un informe que encara no està acabat, a la UPF s'han llegit, des de la seva creació, 400 tesis doctorals, de les quals un 23% són tesis de trasllat (que es corresponen fonamentalment amb els primers anys de vida de la nostra universitat) i un 77%, "pròpies". Dos departaments, Economia i Empresa i Ciències Experimentals i de la Salut, concentren pràcticament el 50% de les tesis de la UPF. Per tant, és evident que en la resta de programes de doctorat, i admetent sens dubte les singulars característiques científiques dels diferents àmbits, els nostres doctorands no acaben llegint les seves tesis. La mitjana de temps invertit des de l'inici dels cursos de doctorat fins a la lectura és de 6 anys i mig, i per departaments se situa entre els 5,1 anys i els 8,3 (de mitjana). Però pel que fa a la ràtio de tesis llegides i al total d'estudiants de doctorat, és baix, (del 20% per a tota la universitat), amb ràtios per departaments i instituts que se situen en un rang entre el 62% i el 8%.

Sens dubte, són xifres que cal analitzar detingudament, i ho estem fent, però que semblen exigir-nos a tots una major eficàcia en el nostre doctorat. Per fer creïbles els nostres propòsits ens cal augmentar significativament la nostra capacitat d'hostatjar la realització de tesis doctorals de qualitat.

Aprofito també per dir-vos que, per tal de visualitzar aquesta política, instituïrem un acte per als titulats dels nostres màsters i per als doctors

cada curs acadèmic, per analogia amb el nostre acte de graduació per als titulats de grau.

Un dels altres eixos clau en la transformació de la UPF és **adaptar el model docent de la UPF, basat en l'excel·lència, la innovació i l'experimentalitat, a les exigències de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior**, tant pel que fa al grau com al postgrau. Aquest eix combina perfectament amb un objectiu que ens plantejàvem en el Pla d'Actuacions: el de mantenir l'alta exigència acadèmica i el rendiment docent dels estudiants i la capacitat d'innovació perquè, tant pel que fa a l'activitat docent com a l'activitat dels estudiants, l'aprofitament sigui el màxim possible en la nova ordenació de grau i de postgrau que implica l'EEES.

En aquest àmbit està clar que la nostra activitat s'ha vist molt condicionada per les diferents orientacions del Ministeri. Tanmateix, en aquests moments sembla que ja es disposa d'un calendari per implantar algunes de les noves titulacions de grau per al curs 2008-2009 i la resta, l'any següent. Cal recordar que des de l'any 2004, en què van començar els plans pilot, la UPF ha incorporat la majoria de les seves titulacions al nou model i espera encara incorporar-ne algunes més el proper curs acadèmic.

Aquest calendari i aquesta adaptació requereixen un treball intens de la Universitat, que ja hem començat a fer. Estem preparant des del Consell de Direcció el "Marc de referència per a l'elaboració de la programació de titulacions", que guiarà i orientarà aquest procés a la UPF i que serà

sotmès en breu a l'aprovació per les instàncies corresponents. A aquest document seguiran en poc temps les directrius generals per a la redacció dels nous plans d'estudis.

Aquest procés serà d'una gran intensitat el proper curs 2007-2008, i requerirà que, d'acord amb el marc de referència de què ens dotem, es defineixin, elaborin i trametin les noves ofertes i plans d'estudis. Per donar suport a les unitats acadèmiques, que hauran de ser les grans protagonistes d'aquesta transformació, està previst crear una estructura de suport tècnic .

En l'àmbit de l'adaptació a l'EEES, la Universitat ja disposa d'una important experiència:

- 10 titulacions de grau de la UPF estan total o parcialment adaptades al model de Bolonya.

Durant els dos darrers cursos s'està fent una avaluació específica d'aquestes titulacions, que té en compte el rendiment acadèmic, la satisfacció dels estudiants i dels docents, i el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge en aquells elements distintius de la nova metodologia; els seminaris, l'avaluació continuada, l'ús de materials fora de l'aula, etc.

Aquesta avaluació constituirà un instrument molt útil per monitoritzar el nostre procés d'adaptació a la metodologia

Bolonya, i una experiència de gran interès en aquest moment previ a la posada en marxa de les noves titulacions.

- D'altra banda, ens hem dotat del Pla Docent –que segueix les orientacions de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU)–, i que és l'instrument que defineix el model d'organització docent d'una assignatura. Ja l'hem aplicat als màsters oficials iniciats el curs 2006-2007, i ens permetrà anar avançant amb rigor en la definició i el canvi metodològic que requereixen els nous plans d'estudis.

En aquest punt cal fer una crida molt important, que ja m'haureu sentit dir altres vegades. Allò que defineix la UPF, allò que ens legitima, allò que ens converteix en una realitat singular, específica, és la qualitat docent, l'aplicació d'un model docent eficaç, que combina una organització i una dedicació docent específica amb un alt rendiment acadèmic dels nostres alumnes. Tot i que les nostres ràtios continuen sent les més altes del sistema i que dupliquem les taxes més rellevants, com ara les de graduació, crec que cal remarcar especialment que aquest model requereix del professorat i dels estudiants el major esforç perquè sigui una realitat, i que hi ha dades que estan encenent alarmes que no podem ignorar.

Dues dades per a la reflexió: per primera vegada la taxa de graduació (estudiants que finalitzen els seus estudis en el temps previst o en un any més) s'ha situat per sota del 60%. I de l'altra banda, en determinats estudis la taxa d'abandonament se situa molt per sobre del que és la

mitjana de la Universitat, i molt per sobre del que el nostre compromís com a servei públic admet.

Tots els degans i els directors de departament disposen d'abundant informació sobre aquesta situació, i hem fet reunions monogràfiques destinades exclusivament a tractar aquest assumpte. Ni els resultats que us hem donat, corresponents al curs 2005-2006, ni les possibles solucions o mesures correctives, tenen un abast de curta volada. El que fa referència al rendiment acadèmic són processos llargs, de cursos, i per tant cal que no perdem ni un minut. En aquest sentit estem treballant en algunes iniciatives, com el Curs d'Introducció a la Universitat o la modificació del calendari d'exàmens, que poden ajudar a disminuir l'abandonament i a millorar el rendiment acadèmic mitjançant una adequada distribució temporal de les avaluacions d'acord amb el nou model docent que implica l'EEES.

Sens dubte, un aspecte clau del rendiment acadèmic és disposar d'estudiants motivats i amb bons expedients. La UPF continua treballant per tal d'atreure el màxim nombre de bons alumnes, d'alumnes compromesos amb el model docent de la nostra universitat. Les xifres de nous estudiants i de demanda d'aquest curs 2006-2007 han tornat a ser satisfactòries. Tanmateix, la Universitat ha continuat incrementant els esforços en el programa específic de promoció dels estudis de grau. Aquest programa s'ha ampliat enguany amb noves iniciatives, com són: una jornada a la UPF adreçada a coordinadors de batxillerat que va versar sobre el nou EEES i a la qual hi van assistir un centenar de professors de secundària; l'assistència a fires educatives fora de Catalunya

(Palma de Mallorca i Saragossa, a més d'AULA a Madrid), i la realització d'accions especials de promoció per a les enginyeries i els estudis de Periodisme.

En l'àrea docent, com hem dit, el curs 2007-2008 serà un moment de grans novetats, i aquestes no vindran exclusivament de fora. Hem d'anunciar alguns dels projectes en què es treballa per millorar la funció docent. El curs vinent aprofundirem en els programes de formació inicial del professorat mitjançant l'oferta d'un curs específic per a professors novells creat pel PQE, i volem afavorir la tasca d'innovació dels professors amb una renovació de les USID, a les quals volem dotar de millors recursos i estructura per assolir la seva important funció. També volem instituir la figura del col·laborador docent o *teaching assistant* per permetre una millor formació docent dels doctorands i contribuir a alleugerir l'esforç inicial que demanarà als professors l'adaptació a l'EEES.

També hem de recordar alguns dels projectes més complexos des del punt de vista organitzatiu però que han de mostrar-se com essencials per al bon funcionament docent de la Universitat. Em refereixo al procés endegat pel Servei de Gestió Acadèmica per solucionar algunes disfuncions històriques i aprofitar l'ocasió per adaptar-se a les noves necessitats de l'EEES. En segon lloc, la nova definició del PQE en la qual treballa des de fa uns mesos el professor Oriol Amat. En aquest sentit, vull agrair especialment l'esforç realitzat, començant pel vicerector de Docència i Ordenació Acadèmica, el professor Josep Eladi Baños; pels membres d'ambdós organismes per presentar propostes originals

que ajudin a fer-los encara més eficaços en els propers cursos que s'apropen. El seu rol serà especialment important en la posada en marxa de les noves titulacions adaptades a l'EEES a partir de l'any 2008, i la seva feina permetrà que els processos acadèmics i docents es facin de la manera més flexible possible.

Finalment, un darrer reconeixement a les distincions docents que els nostres professors han obtingut en els darrers mesos. Sense voler ser exhaustiu voldria recordar especialment les distincions Vicens Vives atorgades al grup de professors d'Enginyeria Superior de l'Escola Superior Politècnica pel projecte de desplegament dels seus estudis sota les directrius de l'EEES, el premi de l'AQU als professors de Traducció i Interpretació també per l'adaptació a l'EEES de la seva titulació, i el Premi del Ministeri d'Educació i Ciència a projectes docents innovadors atorgat als professors de Biologia.

Un dels altres eixos de la transformació de la UPF és **fer de la nostra universitat una universitat intensiva en recerca.**

Una dada inicial que indica el nivell d'activitat i d'eficàcia dels nostres investigadors en la captació de recursos per a la recerca: la ràtio entre ingressos captats pels nostres investigadors en les diferents convocatòries respecte al total d'ingressos no financers de la Universitat se situa prop del 28%.

En programes nacionals, i estrictament pel que fa a projectes del Plan Nacional gestionats pel Servei de Recerca de la UPF, a la convocatòria

del 2006 s'hi van presentar 59 sol·licituds, i s'han atorgat 42 projectes, per un import de 4,6 milions d'euros, el que representa un important increment pel que fa al volum d'ingressos (del 119%) i al nombre de projectes.

El 2006 es van obtenir també 15 ajuts europeus, amb un pressupost total de 2,9 milions d'euros, que són resultats molt similars als de l'any anterior. Cal destacar que a principis del 2007 s'ha iniciat un projecte del CEXS, que és coordinat per la UPF amb un pressupost global de 2,2 milions d'euros i un pressupost propi de mig milió d'euros per a un període de 3 anys.

Pel que fa al nombre de contractes, l'any 2006 se n'han signat 149 a l'empara de l'article 83 de la LOU, per un valor de 5,2 milions d'euros, la qual cosa suposa un increment del 80% respecte a l'import contractat el 2006.

El valor dels ajuts concedits a la UPF al llarg del 2006 és de més de 19 milions d'euros, i si comptem també els ingressos per ajuts concedits per investigadors UPF tramitats als nostres centres de recerca adscrits (IMIM, FBM i CREI), aquest import ascendeix a gairebé 26,5 milions.

L'any 2006 també s'han aconseguit 2 projectes singulars, 2 CENIT, gestionats per la Fundació Barcelona Media UPF, amb un pressupost de 5.576.125 euros per a un període de 4 anys, i l'IMIM, amb un pressupost de 400.000 euros.

Com i qui fa la recerca a la UPF?

Actualment hi ha 8 unitats de recerca i 72 grups UPF, el que representa un increment del 14% en el nombre d'unitats i del 26% en el de grups, en relació amb les dades de l'edició del Claustre anterior (1 nova unitat i 15 grups nous).

En el Pla d'Actuacions s'estableix que la política de creació de parcs científics serà prioritària, amb el que implica de canvi organitzatiu i de creació de sinergies i d'estructures que facilitin i impulsin l'activitat investigadora.

Al Parc de Recerca Biomèdica, que just fa un any s'inaugurava, s'ha completat el trasllat de les unitats i dels grups de recerca, i en aquests moments ja hi ha unes 1.000 persones treballant-hi a ple rendiment.

Pel que fa al Parc Barcelona Media UPF, va obtenir un finançament del MEC en la convocatòria de Parcs Científics i Tecnològics per valor de 10,5 milions d'euros, i s'iniciaran immediatament les obres de construcció corresponents als seus espais al Campus de la Comunicació.

Finalment, aquest any s'ha constituït el Parc de Recerca en Ciències Socials i Humanitats. En aquests moments s'està treballant en la seva definició i planificació, i s'ha presentat una proposta per al seu finançament en la convocatòria de Parcs Científics i Tecnològics del 2007. Aquest Parc de Recerca iniciarà la seva activitat amb la posada en marxa del nou edifici del carrer Wellington, on s'ubicaran el CREI, la

BGSE, el CRES, el Centre d'Avaluació de Polítiques Públiques i els propis serveis de recerca i transferència del Parc.

Per tant, tot i que a diferents nivells, els tres grans parcs de recerca, com a materialització de l'estratègia de la Universitat per a la creació de sinèrgies i l'impuls d'una activitat de recerca capdavantera, ja estan en marxa.

En els propers anys hem de saber continuar aprofitant les possibilitats que se'ns oferiran en el marc de l'INGENIO 2010 i del nou Plan Nacional de I+D+I, així com del setè programa marc de la Unió Europea i de les convocatòries del European Research Council, de la qual està oberta la primera de *Starting Grants*, i on concorrem amb 14 candidatures. Aprofito per donar l'enhorabona públicament al professor Andreu Mas-Colell que, com sabeu, serà des de juliol del 2009 secretari general de l'ERC, i també al professor Josep Fontana, que ha estat nomenat membre del panel d'aquestes *Starting Grants*.

Al costat d'aquests grans projectes de la Universitat, no hem descuidat l'atenció i el suport a la recerca dels nostres investigadors.

El **Pla de Mesures de Suport a la Recerca 2007** implica un increment molt significatiu dels seus fons, del 76%, respecte al Pla anterior. Hem passat dels 240.000 euros de l'any 2006 als 422.000 euros de l'any 2007.

En relació amb aquest Pla, cal destacar-ne les novetats i els increments següents:

El programa COFRE s'ha incrementat en un 80%, i s'ha introduït com a novetat important un retorn a les unitats i grups de l'1% del finançament obtingut. EBES incrementa el seu pressupost en un 61%. PRESENTA augmenta el seu pressupost en un 67%. I TÈCNICS incrementa el seu pressupost 2007 en un 233%, alhora que incorpora una nova modalitat anomenada "gestors de projectes".

En l'àmbit de la transferència de coneixement s'ha impulsat de manera decidida el Programa de Transferència de Coneixement, amb dues línies d'actuació: per una banda, la preparació del catàleg de l'oferta de coneixement a la UPF, i per l'altra, la posada en funcionament del Bussiness-Shuttle "Programa de creació d'empreses de la UPF", finançat pel CIDEM i en col·laboració amb el PRBB.

Vull saludar en aquest punt el naixement de la primera *spin-off* de la UPF: BMAT (Barcelona Music and Audio Technologies), que opera sota la llicència del Grup de Recerca en Tecnologia Musical, amb la direcció del professor Xavier Serra.

En l'àmbit institucional també cal destacar l'aprovació d'una nova normativa de cànons a les activitats de recerca o transferència que ha modificat la vigent des de 1999. L'objectiu dels canvis introduïts és adequar-se a la realitat actual dels costos dels ajuts de recerca. L'increment del cànon que es pugui produir permetrà destinar més recursos a actuacions de recerca, i permetrà també incrementar el Pla de Mesures de Suport a la Recerca.

Aprofito per reconèixer al Consell Social de la UPF, que sempre col·labora lleialment amb els projectes de la Universitat, la creació dels Premis a la Transferència de Coneixement, que ell mateix atorga i que tenen com a finalitat incentivar l'excel·lència en la transferència de coneixement i/o tecnologia, realitzada per investigadors o col·lectius d'investigadors de la UPF. La voluntat és atorgar tres premis anuals de 5.000 euros assignats als tres àmbits temàtics de la UPF.

La quarta línia estratègica prioritària que assenyala el Pla d'Actuacions és **donar un nou impuls a la internacionalització de la UPF**, establir una xarxa d'aliances internacionals i mantenir les polítiques que han fet de la UPF una de les universitats amb més presència d'estudiants internacionals en el grau i, significativament, en el doctorat.

Ja hem tingut ocasió de veure, en parlar del nou postgrau, que més del 30% dels estudiants dels màsters oficials són estudiants internacionals.

En l'àmbit del grau les dades d'intercanvi són altes i estables, tant pel que fa als estudiants de la UPF en mobilitat com als estudiants en mobilitat a la UPF. Així, mentre el curs 2005-2006 hi va haver 488 estudiants UPF en mobilitat, aquest curs el nombre serà d'uns 504 estudiants. Pel que fa a la recepció d'estudiants d'intercanvi, la UPF en va acollir 531 el curs 2005-2006, i aquest curs seran uns 540.

En aquest període s'han signat 17 nous convenis d'intercanvi. Pel que fa al Programa d'Estudis Hispànics i Europeus, el curs 2005-2006 va acollir 672 estudiants, mentre que aquest curs la xifra és una mica més baixa, de

541, perquè algunes organitzacions han disminuït el nombre d'estudiants degut al major nivell d'exigència acadèmica. La nostra previsió, però, és que a la propera tardor aquesta xifra tornarà a augmentar. El curs d'estiu del PEHE també incrementa els seus estudiants, que passen de 35 l'estiu del 2006 a 140 l'estiu del 2007.

El curs 2007-2008 rebrem també els primers estudiants següents: Consorci de la IVY League, que instal·larà les seves oficines a l'edifici Balmes (uns 45 estudiants); The Consortium for Advanced Studies in Barcelona, que està format per les universitats següents: Universitat Brown, Northwestern University, Universitat de Chicago, Universitat Cornell, Universitat de Harvard i Universitat de Princeton.

Vist això, cal que tractem també l'impuls cap a la internacionalització des d'altres dimensions. Com a mínim n'hi ha un parell que cal remarcar. D'entrada, el que ja hem tingut ocasió d'analitzar en parlar del postgrau: l'important esforç que està fent la UPF per ser present en els diferents fòrums i fires internacionals. Això és una presència directa a tots els continents que contribueix a situar l'oferta de la UPF, a donar a conèixer la nostra docència i també el nivell de la nostra recerca. I n'esperem obtenir rèdits a curt i mig termini.

Hi ha una altra dimensió de la internacionalització de la UPF vinculada a la visualització de la UPF pel que fa a la recerca. Aquest ha estat un any en el qual podríem dir que s'ha produït l'explosió de rànquings i una major atenció al seu impacte. He seguit de prop aquest fenomen, atès que no podem en cap cas menysprear-lo, la repercussió que té, molt

especialment des del punt de vista d'internacionalització de la Universitat. Dissortadament la dimensió de la nostra universitat i la metodologia d'elaboració dels rànquings fa que sigui molt difícil que la nostra universitat hi aparegui en llocs destacats. Tanmateix, i en referència, per exemple, al rànquing del *The Times*, la UPF apareix entre les primeres en el conjunt de les universitats espanyoles.

I si ens referim als rànquings espanyols, ahir vàrem tenir una molt bona notícia: la nostra universitat ha quedat en el tercer lloc del rànquing del diari *El Mundo*, que situa set de les nostres titulacions com a millor valorades de l'Estat.

Permeteu-me que esmenti aquí una qüestió formal que esdevé molt rellevant de cara a una adequada visualització de la nostra universitat, i és que els nostres investigadors no s'haurien de descuidar mai de signar com a “Universitat Pompeu Fabra” els seus articles en revistes internacionals.

Entraré ara a glossar les actuacions dutes a terme en els altres àmbits d'actuació de la universitat

En l'àmbit del **personal docent i investigador**, destaquen les millores derivades de l'aprovació per part del Consell de Govern dels programes de sabàtics i de jubilacions anticipades. Amb les dues mesures volem contribuir al benestar dels professors: amb els sabàtics, permetent-los donar una empenta a la seva tasca de recerca; amb les jubilacions

anticipades, permetent-los, si així ho desitgen, un final més tranquil de la seva carrera acadèmica.

La reforma del PAD està vinculada a l'assumpció del fet que la reforma dels estudis, en el seu estat actual, no permet (i potser ja no ho permetrà en el futur) fer un càlcul d'una planta teòrica per a cada departament. Això vol dir, alhora, que aquesta reforma fonamental per a la Universitat no es pot tractar com una manera indirecta de redistribuir o d'augmentar els recursos per a professorat dels departaments. El PAD dels departaments, en termes econòmics, es xifra en l'actual despesa. Cal, a partir d'ara, establir els criteris per fer-lo créixer en funció dels interessos de qualitat i de servei públic de la Universitat, tant en termes de docència com en termes de recerca.

S'ha implantat un sistema estable de contractació i de promoció del professorat. Estem treballant en les bases d'un acord entre la UAB i la UPF que millorarà, creiem, la salut del sistema universitari català, particularment en el punt de no contractar doctors propis en el període immediatament posterior a l'obtenció del doctorat.

La incorporació dels investigadors Ramón y Cajal s'ha fet segons les previsions i seguint els acords entre el Rectorat, els departaments i el col·lectiu d'investigadors afectats, sense perjudicar alhora els plans dels departaments implicats en el procés respecte al conjunt del seu professorat.

Al llarg de l'any 2006 es van convocar un total de 43 places, de les quals 6 corresponien a cossos docents universitaris i 37, a professorat

contractat. Al llarg del primer trimestre de l'any 2007 s'han convocat 22 noves places: 6 de cossos docents i 16 de professorat contractat.

Al desembre del 2006 el total de professorat, permanent, temporal o en formació i investigadors arribava a 1.330.

Pel que fa a la normativa de becaris, els treballs estan molt avançats, quasi a punt per ser aprovats. Inclourà la figura dels becaris de docència (*teaching assistants*), corresponent a les contrapartides del programa de sabàtics en l'ajuda a la implantació de la metodologia docent de l'EEES.

El passat mes de novembre va tenir lloc un Claustre extraordinari sobre l'Espai Europeu d'Ensenyament superior que volia posar a debat qüestions centrals de la docència a la nostra Universitat. Si bé era una manera d'obrir un diàleg amb tota la comunitat universitària, com és lògic, el col·lectiu que havia mostrat més preocupació era el dels **estudiants**. I aquest Claustre extraordinari és una mostra de l'actitud de diàleg que el govern de la Universitat vol mantenir sempre amb els estudiants.

Hem estat sempre receptius a totes les iniciatives que els estudiants ens han fet arribar a través del Consell d'Estudiants: una assignatura de lliure elecció sobre participació a la Universitat, diverses activitats solidàries o d'altres que fomenten la integració del cada vegada més gran nombre d'estudiants estrangers, per exemple.

Hem continuat incrementant el nombre d'activitats que contribueixen a la formació integral dels estudiants: culturals, artístiques i esportives i

hem posat en marxa una comissió que ha d'estudiar de quina manera s'ha de vetllar per la integritat ètica dels convenis i relacions que la Universitat manté amb empreses i institucions.

En l'àmbit del **PAS**, s'està fent una important feina per establir i tecnificar la plantilla. En aquest sentit, s'han fet o estan en curs de fer-se les oposicions d'11 places de bibliotecaris/àries i un titulat/ada d'arxiu (B), 11 places d'administratius/ives (C), 22 places de gestió (B) –que significa adequar tots els llocs en funcions de gestió que fins ara estaven ocupats per persones de categoria administrativa–, 9 places d'escala tècnica A i 27 places d'auxiliars administratius (que significa l'estabilització del 50% dels llocs d'interinatge d'aquest grup. El 50% restant es durà a terme l'any 2008).

També hi ha hagut un degoteig constant de concursos derivats dels canvis organitzatius, el més significatiu dels quals per al proper trimestre és l'adequació resultant de la reestructuració de l'àrea d'affers acadèmics i recerca.

Durant aquest curs s'ha fet també una reflexió amb els comandaments de la UPF sobre el seu rol. En aquesta acció han participat tots els comandaments de l'organització, un total de 126 persones. Aquesta acció ha permès també identificar les competències que cal reforçar en aquest col·lectiu, procés que es desenvoluparà també al llarg del 2008. Destaca el treball en competències de comunicació, de planificació i de treball de processos. La proposta és que els serveis interessats participin en accions

que els permetin disposar al final dels seus plans de gestió, processos i comunicació.

Altres actuacions han estat l'adhesió al pla de pensions de la Generalitat de Catalunya i la preparació per al proper estiu d'un casal per als fills dels treballadors de la UPF.

En l'actualitat s'està treballant en l'elaboració d'un nou reglament de selecció i provisió, en la definició de cada lloc de treball (de manera que permeti disposar de la descripció de funcions dels diferents llocs de la Universitat), en la millora dels instruments de comunicació interna (webs i oficines del PDI i del PAS).

En qüestions de prevenció, s'ha redactat el Pla de Prevenció de Riscos Laborals, pendent d'aprovar-se en el proper Consell de Govern; s'ha fet un estudi de riscos psicosocials i s'ha desenvolupat un programa de deshabitució al tabac.

Un altre element important en la configuració i la transformació de la nostra universitat és promoure **el català en el marc d'una universitat multilingüe**. Així ho recull el Pla d'Actuacions, i s'ha desplegat amb tres eixos: informació, formació i dinamització.

En l'àmbit de la informació i la dinamització, aquest curs ens hem dotat del Portal de les Llengües a la Universitat, en què es visualitza la informació relativa a la nostra riquesa lingüística, les llengües, la seva dinamització i la nostra política. Aquesta web consta dins del catàleg de bones pràctiques de la Casa de les Llengües. La filosofia que representa

és la de conjugar la necessària obertura cap a Europa i el món amb la irrenunciable preservació de les pròpies senyes d'identitat, especialment la nostra llengua, fidel a la societat que l'ha creada i que l'impulsa. Més en concret, iniciatives com l'establiment d'un protocol d'acollida al professorat internacional, en forma de tutories de benvinguda, ens ajuden a fer realitat aquesta idea. Així mateix, la seva incorporació al Programa de Voluntariat Lingüístic és un pas en aquest sentit.

En l'àmbit de la formació, el programa de català, que hem consolidat i enfortit, de manera que enguany prepara fins a un nivell C, ha tingut una bona acollida entre els estudiants internacionals, un 45% dels quals hi participa. Una novetat és l'edició de setembre.

El Programa d'Ensenyament d'Idiomes es continua enfortint també pel que fa a d'altres llengües, en nombre d'alumnes (avui en dia en té 1.486, un 2,2% més que l'any passat, i en finalitzar el curs hi hauran passat uns 1.646 estudiants), nous idiomes, com ara el japonès, i com a escola de referència per a l'aprenentatge de l'anglès per a diverses administracions i empreses catalanes.

En l'àmbit de l'avaluació i la certificació de competències, es consolida el PEI com a centre examinador dels Diplomes d'Espanyol com a Llengua Estrangera (DELE) i dels Certificats Interuniversitaris de Llengua Catalana (CIFOLC), que ja s'ofereix per als nivells bàsic, elemental i de suficiència (nivell C).

Pel que fa als projectes més immediats, em plau anunciar-vos la pròxima presentació del Llibre Blanc sobre les Llengües a la UPF, anomenat Pla d'Acció pel Multilingüisme a la Universitat Pompeu Fabra, que consolidarà i estabilitzarà aquesta política de la Universitat en relació amb les llengües, i impulsarà el que ja són els trets característics de la nostra universitat. Aquest pla fa una aposta decidida per l'aprenentatge de llengües, la mobilitat i el diàleg entre cultures, que es basteix sobre una base inequívocament catalana i que té com a objectius:

- Utilitzar i potenciar la llengua catalana com a llengua pròpia de la Universitat.
- Dotar l'anglès de l'estatus de "llengua de treball" de la Universitat, amb les implicacions que això té tant en la docència i en la recerca com en l'administració de la Universitat.
- Projectar el català al món, a través de l'activitat de la Universitat.
- Establir i garantir el principi de "seguretat lingüística" per als estudiants i els professors, amb informació pública i vinculant per a tothom.
- Establir un protocol de gestió del multilingüisme a l'aula.

Les importants transformacions que està vivint la nostra universitat impliquen, en paral·lel, una profunda transformació de la nostra **organització, de la gestió i dels campus.**

El **campus** és, des del punt de vista físic, la imatge de la Universitat. Ara ja tots visualitzem la UPF com una universitat estructurada en tres àrees científico-docents que tenen una traducció física.

Al *campus del Mar* ja funciona a ple rendiment el PRBB. El proper mes de juliol s'iniciaran les obres de remodelació i d'ampliació de l'edifici de Dr. Aiguader, que permetran disposar d'espais suficients per als estudis de l'àmbit de la biomedicina.

Al *Campus de la Comunicació*, aquest setembre estarà acabada la rehabilitació integral dels edificis històrics (La Nau i La Fàbrica) i s'hi traslladaran part de les nostres activitats de l'estació de França. També s'està aixecant l'estructura de l'obra nova del Campus i es preveu que finalitzi el curs 2008-2009.

A finals d'aquest mes de maig s'iniciaran les obres del nou edifici del carrer Tànger, impulsat conjuntament amb la Fundació Barcelona Media-UPF.

Pel que fa al *campus de la Ciutadella*, en breu es posarà en marxa l'edifici del carrer Wellington, que acollirà les activitats inicials del Parc de Recerca en Ciències Socials i Humanitats.

En aquests moments estem treballant en la definició de continguts i el projecte arquitectònic Icària, en el solar de l'antic Mercat del Peix, per ampliar aquest Parc de Ciències Socials i Humanitats, per al

desenvolupament dels espais de transferència del coneixement i per a la necessària ampliació dels espais docents i administratius.

Tanmateix, les necessitats docents immediates ens han portat a fer i a preveure un conjunt d'obres per reubicar serveis administratius i guanyar espais per a noves aules. El gener del 2008 estarà enllestida la construcció amb elements prefabricats de 1.500 m² nous i l'ordenació de la zona verda en l'espai del carrer Ramon Turró, per ubicar-hi 15 noves aules i sales d'ampliació del CRAI, i, responent a una antiga petició dels estudiants, disposar d'una zona verda pròpia en aquest campus.

Aquest curs, la Comissió de Medi Ambient ha iniciat els treballs per elaborar l'Agenda 21 de la UPF. En aquest àmbit s'està treballant en dues direccions: per una banda, en l'elaboració d'un estudi sobre l'eficàcia mediambiental del nostre campus, i per una altra banda, en l'obtenció d'informació sobre les actituds mediambientals de la nostra comunitat, a través d'una enquesta al Campus Global oberta fins al dia d'avui.

Hi ha tota una altra sèrie **d'aspectes de gestió i de disseny institucional** que cal remarcar.

Molt vinculat a aquest punt que acabem de tractar, els campus de la UPF, cal fer referència a la decisió d'elaborar un Pla Director del Campus de la Comunicació que ordenés les idees i els objectius que persegueix la Universitat en relació amb aquest futur Campus. És important destacar els objectius d'aquest Pla Director, perquè se situen en la voluntat de dotar la Universitat i els diferents àmbits del seu funcionament d'una

planificació de caràcter estratègic que permeti una gestió més eficaç i un màxim aprofitament de les sinergies i el talent, experiència i coneixement que resideixen en les persones que conformem la nostra universitat. El Pla Director va ser elaborat amb àmplia participació de la comunitat, i el resultat és a l'abast de tots els que hi estiguen interessats, al Campus Global.

En l'àmbit de la planificació també cal destacar el procés d'elaboració del Pla Director de l'Institut d'Educació Contínua, que haurà de permetre ordenar la posició de l'IDEC en el mercat de la formació contínua, atenent tant l'entorn competitiu i la nova regulació del postgrau oficial, com els objectius que des del mateix IDEC i la Universitat ens plantejem.

També s'ha procedit a l'extinció definitiva de la FUN i s'han desplegat els tres programes de la Fundació UPF: transferència del coneixement, promoció i empresa i PEI.

Deixeu-me afegir que l'articulació d'aquestes dues dimensions arquitectòniques, la física i la institucional, no hauria estat el que és sense l'elegància i la comprensió de la complexitat del vicerector d'Infraestructures i Fundacions, el professor Jaume Guillaumet.

En el desplegament de les línies estratègiques prioritàries del Pla d'Actuacions es fa referència explícita al paper clau que tenen **els recursos i els sistemes d'informació**, que han d'abastar integralment les activitats i el funcionament de la UPF.

En aquest àmbit s'està treballant en múltiples fronts.

Pel que fa a la gestió acadèmica, tant de grau com de postgrau, s'està treballant en noves aplicacions i eines telemàtiques per tal de gestionar-les de manera més transparent i endreçada.

S'està fent també un important esforç per tal de disposar d'una aplicació per gestionar adequadament el CV dels investigadors de la UPF, que permetrà millorar la informació de la nostra producció científica. En aquests moments hi ha incorporats 325 CV.

En aquests moments s'està treballant en un nou producte per substituir l'actual Aula Global de la Universitat i en la configuració de nous serveis a la docència i a l'aprenentatge. Igualment a partir d'aquest estiu es posarà en funcionament un nou model d'atenció telefònica bàsica, que millorarà sensiblement la nostra atenció als ciutadans.

També en aquest curs s'ha desplegat la xarxa sense fils (Wi-Fi) a la Universitat, que ha suposat la instal·lació de 120 nous punts d'accés a la xarxa. Òbviament, aquest desplegament es farà respectant el nostre Pla de Riscos Laborals i la legislació vigent sobre salut laboral.

Aquest curs s'ha posat en marxa també, amb gran èxit, un nou servei de préstec d'ordinadors portàtils, adreçat als estudiants, que el curs vinent arribarà al centenar d'unitats.

La nostra Biblioteca, d'altra banda, continua sent considerada de les millors biblioteques universitàries espanyoles, la primera segons l'*Atlas Digital de la España Universitaria*, editat per la CRUE, el Banc Santander i la Universitat de Cantàbria.

En l'àmbit **organitzatiu**, s'han pres diverses mesures per anar adaptant l'estructura organitzativa a les noves necessitats i reptes i dotar-nos d'una organització més eficient i flexible. Durant el darrer any s'han reorganitzat diversos serveis i unitats de l'àrea d'afers acadèmics i de recerca i s'han creat estructures de suport tècnic per donar resposta a la posada en marxa dels postgraus, a l'adaptació de l'EEES i als nous reptes que ens plantegem en recerca.

Un dels altres àmbits en el qual volem treballar és en el de **reforçar la UPF com a comunitat de valors i en el de projectar-la cap a la societat**.

En aquest sentit, el programa UPF Solidària, les línies inicials d'actuació del qual van ser definides en el Claustre anterior, ha dut a terme les activitats de difusió i de sensibilització previstes, pràcticament una cada mes, i s'ha dut a terme la primera convocatòria d'ajuts per a la realització d'activitats solidàries en dues línies d'actuació. La resposta de la comunitat universitària, PDI i PAS, que fa una aportació econòmica mensual, ha estat considerable i és molt d'agrair. Així mateix, més de 500

estudiants també van fer una aportació econòmica en el moment de la matriculació.

En relació amb la projecció de la UPF cap a la societat, destaca la celebració de l'homenatge a Pompeu Fabra. Amb la col·laboració del consell Social, han tingut lloc –i encara tenen– un seguit d'actes acadèmics, socials i culturals per homenatjar i difondre la figura i l'obra de qui dóna nom a la nostra universitat. Aquests dies tots vosaltres podeu participar, si així ho desitgeu, al “Juga amb la Pompeu”, un joc virtual obert a tothom, que està actiu a través de la nostra web fins al proper 25 de maig i que està tenint una gran participació de persones de dins i de fora de la nostra universitat.

Aquest curs també s'han fet altres actes acadèmics que commemoraven fets rellevants, com les Jornades de Commemoració del 75è. Aniversari de la II República i l'Acte de Commemoració del 75è. Aniversari de l'Institut Escola.

La Universitat ha impulsat el programa “Amb la Pompeu Arreu”, que consisteix a oferir a les persones majors de 50 anys un programa d'estudis d'extensió universitària que els permeti completar i actualitzar els seus coneixements i el seu bagatge cultural amb una oferta específica, d'assignatures i de cursos seleccionats entre els que la UPF ofereix als estudiants de grau.

En les relacions Universitat-empresa, destaquem l'organització de la segona edició de l'UPFEINA, la Fira de l'Ocupació de la UPF, que va acollir 38 estands d'empreses i d'entitats. En aquest àmbit de la inserció laboral és ja una realitat que el Grup UPF (UPF, ESCI, IDEC) ofereix un servei unificat i coordinat de borsa de treball a totes les empreses i institucions.

Per al proper 6 de juny hi ha prevista per primera vegada una jornada monogràfica sobre empenedoria: UPF EMPRÈN, en la qual els protagonistes seran els empenedors i les empreses de nova creació. Els participants tindran un ampli ventall d'activitats de coneixement i d'aprenentatge pràctic, amb un programa que inclou a banda de ponències i de conferències, la presentació del nou programa llançadora de negocis de la UPF: Business Shuttle, membre de la Xarxa de Trampolins Tecnològics del CIDEM.

Val la pena esmentar la recent posada en marxa de UPF ràdio, una iniciativa que ja ens permet una millor comunicació entre tots els membres de la nostra comunitat i un mode de relacionar-nos cap enfora.

Deixeu-me acabar mencionant dues coses del futur més immediat. Com sabeu, la LOU estableix que el Claustre de les universitats haurà de decidir als seus Estatuts el sistema d'elecció del rector, entre una elecció amb sufragi universal ponderat i una elecció pel mateix Claustre. Per tal de dotar el Claustre dels suficients elements de judici, a la propera tardor habilitarem a la web de la Universitat un espai per tal que tots els

membres de la comunitat universitària puguin contribuir al debat amb la seva opinió.

D'altra banda, un grup de treball està acabant, amb el patrocini del Consell Social, un diagnòstic de la nostra universitat pel que fa a la igualtat de gènere. A partir d'aquest diagnòstic, el govern de la Universitat proposarà al Consell de Govern un conjunt de mesures tendents a l'eliminació de qualsevol tipus de discriminació per qüestions de gènere i que no hauria d'impedir, com per desgràcia encara ocorre, les eleccions de tothom en llibertat.

La tasca que tenim per davant només és possible dur-la a bon terme si aconseguim sentir-la, tots plegats, com un projecte comú. El govern de la Universitat tracta d'escoltar les veus de tothom. Jo mateix estic assistint als consells de departament per escoltar les veus del professorat; mantinc uns anomenats "esmorzars amb el rector" per sentir la veu de tot el personal d'administració i serveis, i mantinc una fluida relació amb el Consell d'Estudiants, obert perquè dissenyem un mode més intens de relacionar-me directament amb tots els estudiants que ho vulguin.

Deixeu-me dir que res d'això seria possible sense l'esforç compartit i el treball en equip de tots els membres del Consell de Direcció i de tots els membres de l'equip de Gerència. Treballar amb tots ells és per a mi un estímul constant. De vegades, ara que pensem activar el mecanisme de concessió de doctorats honoris causa a la nostra Universitat, diem en broma al Consell de Direcció que podríem proposar, a títol pòstum, Immanuel Kant com a honoris causa per la UPF. Ja que això no ho

podem fer, intentem almenys el que és el millor homenatge al seu llegat intel·lectual: fer de la nostra universitat un espai públic de la raó.

Moltes gràcies.